

Fyzická ochrana při vstupu na sportovní utkání

Simona Pavluková

Bakalářská práce
2022



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Simona Pavluková
Osobní číslo:	L19024
Studijní program:	B2825 Ochrana obyvatelstva
Studijní obor:	Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Fyzická ochrana při vstupu na sportovní utkání

Zásady pro vypracování

1. Seznamte se s problematikou fyzické ochrany při vstupu na sportovní utkání.
2. Provedte bezpečnostní posouzení vybraného objektu.
3. Zhodnotte rizika ve vybraném objektu při sportovním utkání.
4. Navrhněte zabezpečení sportovního utkání.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. BURDA, Karel. *Základy elektronických zabezpečovacích systémů*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2017. ISBN 978-807-2049-677.
 2. LUKÁŠ, Luděk. *Teorie bezpečnosti*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2017. ISBN 978-80-87500-89-7.
 3. FENNELLY, Lawrence J. *Effective physical security*. Fifth edition. Amsterdam: Elsevier, BH [2017]. ISBN 9780128044629.
- Další doporučená literatura dle vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martin Fícek**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. května 2022**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 1. prosince 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 13. 5. 2022

Jméno a příjmení studenta: Simona Pavluková

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se v teoretické části zabývá právními normami a základními pojmy vztahujícími se k problematice fyzické ochrany a vymezuje prvky fyzické ochrany, kterými se blíže zabývá. V praktické části je za pomoci SWOT analýzy posuzován konkrétní objekt z hlediska bezpečnosti, metodami kontrolní seznam, What-if a Matice rizik jsou analyzována rizika, která mohou při utkání v okolí stadionu nastat a poslední, návrhová část je věnována návrhům dalšího zabezpečení sportovních utkání i v oblasti moderních technologií.

Klíčová slova: bezpečnost, fyzická ochrana, mechanické zábranné systémy, riziko, security

ABSTRACT

The bachelor's thesis in the theoretical part deals with legal norms and basic concepts related to the issue of physical protection and defines the elements of physical protection, which it deals with in more detailed way. In the practical part, with the help of SWOT analysis, a specific object is assessed in terms of safety, methods Checklist Analysis, What-if and Risk Matrix are used to analyze the risks that may occur during the match around the stadium and the last, the design part is devoted to proposals for further security of sports matches in modern technologies.

Keywords: safety, physical protection, mechanical security systems, risk, security

Zde by autorka ráda poděkovala panu Ing. Martinu Fickovi, vedoucímu bakalářské práce, paní Ing. Slavomíře Vargové, Ph.D. a panu Robertu Bartysovi, MBA za odborné rady a čas při sestavování této práce.

Poděkování patří také mamince autorky za podporu při studiu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 PRÁVNÍ RÁMEC FYZICKÉ OCHRANY	11
1.1 ZÁKON Č. 89/2012 SB. OBČANSKÝ ZÁKONÍK	11
1.2 ZÁKON Č. 40/2009 SB. TRESTNÍ ZÁKONÍK	11
1.2.1 Krajní nouze	12
1.2.2 Nutná obrana	12
1.2.3 Oprávněné použití zbraně	12
1.3 ZÁKON Č. 141/1961 SB. TRESTNÍ ŘÁD	12
1.4 ZÁKON Č. 119/2002 SB. O STŘELNÝCH ZBRANÍCH A STŘELIVU	13
2 ZÁKLADNÍ POJMY Z OBLASTI FYZICKÉ OCHRANY	14
3 ZABEZPEČENÍ SPORTOVNÍHO UTKÁNÍ	16
3.1 MANUÁL PRO FOTBALOVÉ KLUBY	16
3.2 NÁVŠTĚVNÍ ŘÁD	16
3.3 PRVKY FYZICKÉ OCHRANY	17
3.3.1 Mechanické zábranné systémy	18
3.3.2 Vstupní turnikety	19
3.3.3 Kamerový systém	19
3.3.4 Soukromá bezpečnostní služba	20
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	24
4 BEZPEČNOSTNÍ POSOUZENÍ STADIONU LETNÁ	25
4.1 ROZMÍSTĚNÍ PRVKŮ FYZICKÉ OCHRANY	26
4.2 SWOT ANALÝZA STADIONU LETNÁ	33
5 ZHODNOCENÍ RIZIK NA STADIONU LETNÁ PŘI SPORTOVNÍM UTKÁNÍ.....	37
5.1 KONTROLNÍ SEZNAM	37
5.2 METODA WHAT-IF	39
5.3 MATICE RIZIK	43
6 NÁVRHY NA DALŠÍ ZABEZPEČENÍ SPORTOVNÍHO UTKÁNÍ.....	46
ZÁVĚR	48
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	49
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	52
SEZNAM OBRÁZKŮ	53
SEZNAM TABULEK.....	54

ÚVOD

Potřeba zajistit fyzickou ochranu se v minulých desítkách let začala stupňovat. Vývoj a doba šly kupředu, probíhaly první střety mezi soupeřícími týmy, a tudíž i zajištění bezpečnosti se začala věnovat náležitá pozornost. Kromě mechanických zábranných systémů bylo nutné nasadit i osobní dohled v podobě bezpečnostních pracovníků.

Úspěšnost bezpečnostního pracovníka závisí na jeho zkušenostech, schopnosti řešit krizové situace správně, na jeho vybavenosti ochrannými a obrannými prostředky, ale i na znalosti terénu či oblasti výkonu práce a jeho aktuální fyzické i psychické kondici. Spolu s mechanickými zábrannými systémy a dostatečným počtem kvalifikovaných pracovníků může být fyzická ochrana na sportovních utkáních zajištěna v maximální možné míře. Je však třeba myslet na to, že ani při maximální připravenosti pracovníků soukromých bezpečnostních agentur nebude bezpečnost vždy na 100 % zajištěna.

Autorka bakalářské práce se zaměří na problematiku bezpečnosti a fyzické ochrany na sportovních utkáních, kde se odehrávají fotbalové zápasy. Nutno podotknout, že informace v této práci budou čerpány i z vlastních zkušeností autorky, která již bezmála čtyři roky spolupracuje s bezpečnostní agenturou zajišťující ostrahu fotbalových utkání ve Zlíně. Práce bude obohacena také o vlastní fotografie, postřehy a názory na danou problematiku. Ředitel zlínského klubu, pan Leoš Gojš schválil použití obrazových materiálů pořízených na stadionu pro potřeby bakalářské práce, není proto nutné zachovávat mlčenlivost o jménech či informacích zjištěných o stadionu v průběhu psaní práce.

Teoretické části jsou věnovány tři kapitoly. První kapitola je soustředěna na právní rámec a stěžejní zákony pro oblast fyzické ochrany. Druhá kapitola čtenáře seznámí se základními pojmy fyzické ochrany a třetí kapitola se bude zabývat zabezpečením sportovního utkání, kde budou blíže popsány jednotlivé bezpečnostní prvky stadionu.

Další tři kapitoly jsou věnovány praktické části. Čtvrtá kapitola bude z hlediska bezpečnosti posuzovat vybraný objekt. Následovat bude posouzení objektu pomocí SWOT analýzy. V páté kapitole se pomocí analytických metod analyzují bezpečnostní rizika, která mohou na stadionu a v jeho bezprostředním okolí nastat. Mezi použité analytické metody patří kontrolní seznam, metoda What-if a Matice rizik. Závěrečná kapitola se věnuje vlastním návrhům na zabezpečení sportovního utkání.

Cílem práce je poskytnout čtenářům pohled do oblasti fyzické ochrany, pomoci jim porozumět největším rizikům plynoucích při zajišťování bezpečnosti na sportovních utkáních a vytvořit ucelený dokument například i pro potřebu zdokonalení bezpečnosti pro bezpečnostní agentury, Fotbalovou asociaci České republiky, Ligovou fotbalovou asociaci či samotné kluby.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVNÍ RÁMEC FYZICKÉ OCHRANY

Fyzická ochrana je zajišťována zejména bezpečnostními agenturami.

Činnost soukromých bezpečnostních agentur (dále jen „SBA“) je doposud upravena pouze živnostenským zákonem č. 455/1991 Sb. a zákoníkem práce č. 262/2006 Sb. Přitom se jedná o specifický druh podnikání, který vlastní zákon potřebuje. Již od roku 2011 je na Ministerstvu vnitra prosazována regulace a zpřísnění podmínek pro fungování soukromých bezpečnostních služeb. (Dlubalová, © 2021)

Odborníci z komerční bezpečnosti předpovídají, že je zákon o soukromých bezpečnostních službách (dále jen „SBS“) klíčový pro další rozvoj oboru, a proto je potřebné o něj usilovat. (Lukáš, 2014, s. 196)

Pravomoci pracovníků SBA jsou uvedeny v občanském zákoníku, trestním řádu, trestním zákoníku a v zákonu o střelných zbraních a střelivu.

1.1 Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník

Občanský zákoník pojednává o právech a povinnostech osob a o ochraně jejich života, zdraví a soukromí. (Jelínek, 2018)

Pro oblast SBA se uvedou dva paragrafy:

„Soukromé právo spočívá zejména na zásadě, že každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí.“ (Zákon č. 89/2012 Sb.)

„Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.“ (Zákon č. 89/2012 Sb.)

1.2 Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník

Z trestního zákoníku vyplývá pět okolností, které vylučují protiprávnost. Tyto okolnosti vylučující protiprávnost, jak trestní zákoník nazývá, nám dávají možnost odvrátit trestné činy jednáním, která by za normálních okolností trestným činem byla. (Jelínek, 2018) Okolnosti jako krajní nouze, nutná obrana a oprávněné použití zbraně jsou pro téma bakalářské práce stěžejní.

1.2.1 Krajní nouze

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“ (Zákon č. 40/2009 Sb.)

1.2.2 Nutná obrana

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“ (Zákon č. 40/2009 Sb.)

1.2.3 Oprávněné použití zbraně

„Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem.“ (Zákon č. 40/2009 Sb.)

1.3 Zákon č. 141/1961 Sb. trestní řád

Trestní řád dle § 76, odst. 2 dává pracovníkům SBA, ale i běžnému občanovi možnost omezit osobu na osobní svobodě. Nikoliv zadržet, jak vyplývá z názvu paragrafu. Právo osobu zadržet zůstává v kompetenci pouze Policii ČR. (Jelínek, 2018)

1.3.1 Zadržení osoby podezřelé

„Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“ (Zákon č. 141/1961 Sb.)

Osoba může být omezena na osobní svobodě pouze po dobu nezbytně nutnou, tedy do předání osoby Policii ČR nebo příslušníkovi ozbrojených sil. Pokud je předání osoby bráněno, je nutné bez zbytečného odkladu omezení osoby jednomu z orgánů oznámit. Nepředáním osoby a neoznámením policejnímu orgánu se osoba dopouští trestného činu omezení osobní svobody. (Jelínek, 2018)

1.4 Zákon č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu

Pro potřeby bakalářské práce bude zmíněna jedna skupina použití střelných zbraní, kdy je zbraň užitá pouze v podmínkách nutné obrany.

Jedná se o použití střelné zbraně skupiny E, jejíž držitel má zbraň pouze pro potřebu ochrany života, zdraví nebo majetku. Držitel je oprávněn nabývat do vlastnictví a držet, popřípadě nosit zbraň kategorie B, na kterou mu bylo vydáno povolení, nebo zbraň kategorie C. Dále má oprávnění nabývat do vlastnictví střelivo nebo jednotlivé díly nábojů pouze do zbraně, kterou je oprávněn držet, a to po předložení průkazu zbraně. Držitel u sebe může nosit nejvíce 2 zbraně a střelivo do těchto zbraní, kde tyto zbraně a střelivo nesmí nosit viditelně. (Jelínek, 2018)

2 ZÁKLADNÍ POJMY Z OBLASTI FYZICKÉ OCHRANY

Bezpečnostní pracovník („security“) je osoba, u které je nejvíce pravděpodobné, že odvrátí hrozící nebezpečí ze strany diváků sportovního utkání dostupnými ochrannými a obrannými prostředky v rámci výkonu svého povolání.

Elektronická kontrola vstupu (EKV) je elektronický systém určený k automatizovanému řízení vstupů v kontrolované oblasti. Po jejím obvodu se obvykle nachází stavební překážky (zdi, ploty), jejichž účelem je ztížit útočnickům jejich útoky. (Burda, 2017, s. 49)

Fyzická bezpečnost se dělí do tří oblastí – režimová opatření, fyzická ostraha a technické prostředky. (Lukáš, 2017, s. 203)

Komerční bezpečnost zahrnuje činnosti realizované SBA, které za účelem zisku poskytují bezpečnostní služby. Tyto služby jsou poskytovány na základě smlouvy mezi SBA a zákazníkem. (Jelínek, 2018)

Obrana je aktivní vystupování a jednání proti protiprávnímu útoku jiného člověka nebo lidí na zájmy chráněné zákonem. (Lukáš, 2012, s. 144)

Obranné prostředky jsou určeny k aktivnímu působení proti protiprávnímu útoku člověka. Osobním obranným prostředkem se rozumí obušek, obranný sprej, elektrický paralyzér, pouta aj. (Lukáš, 2012, s. 144)

Ochrana je pasivní fungování proti protiprávnímu útoku jiného člověka nebo lidí na zájem chráněný zákonem. (Lukáš, 2012, s. 144)

Ochranné prostředky jsou určeny k pasivnímu působení proti protiprávnímu útoku člověka nebo více lidí. Osobním ochranným prostředkem se rozumí balistická vesta, přilba, bezpečnostní zavazadla aj. (Lukáš, 2012, s. 144)

Osobní bezpečnost je zaměřena na ochranu jednotlivých osob před agresivitou a fyzickým násilím. Osobní bezpečnost lidí patří k nezpochybnitelnému právu činit kroky pro své bezpečí osobně i s využitím možností státu. Člověk je v bezpečí, pokud nemusí obětovat své oprávněné zájmy k tomu, aby se vyhnul násilí. Je-li však třeba, své zájmy je schopen ubránit i bojem. (Lukáš, 2017, s. 167)

Osobní prostředky jsou zkonstruovány k útoku na zdraví, majetek nebo svobodu člověka, ne však na ohrožení života člověka. Z hlediska působení na cíl se dělí na obranné a ochranné prostředky. Při dělení hraje velký význam rozdíl mezi obranou a ochranou. (Lukáš, 2012, s. 144, 146)

Profesní obrana má za primární cíl bránit nebo chránit zájmy a hodnoty někoho jiného, zpravidla cizího. Hlavní motivací je plat. (Lukáš, 2012, s. 144)

Režimová opatření zahrnují zejména dodržování pravidel, respektování návštěvního řádu a stanovení hranic činností, které jsou vymezené pravidly. (Lukáš, 2017, s. 73)

Rizikovost zápasu určuje Policie ČR. Dělí se do tří kategorií podle rizika, které může na sportovním utkání hrozit. (Došek, 2018)

Rizikovost kategorie A (běžné utkání) nepředstavuje žádné riziko jak ze strany hostujících fanoušků, tak i fanoušků domácích. Může se jednat o utkání, kde hostující fanoušci nepřijedou, anebo přijedou ve velmi nízkém počtu. (Došek, 2018)

Rizikovost kategorie B (rizikové utkání) představuje určité riziko příjezdu hostujících fanoušků, kteří budou způsobovat jisté problémy. Může dojít k nepokojům mezi hostujícími a domácími fanoušky, zapalování pyrotechniky aj. (Došek, 2018)

Rizikovost kategorie C (vysoce rizikové utkání) představuje nejvyšší až reálné riziko fanoušků způsobujících nepokoje, vysoký počet zapalování pyrotechniky aj. (Došek, 2018)

Sebeobrana má za primární cíl bránit nebo chránit sebe, své blízké, své zájmy a hodnoty. Hlavní motivací je bezpečí vlastní nebo někoho druhého. (Lukáš, 2012, s. 144)

Technickými prostředky se rozumí zejména ochrana perimetru oblasti (např. zdmi, ploty) a elektronická kontrola vstupu (např. turnikety). (Lukáš, 2017, s. 205)

Vstup je otvor opatřený odolnými otevíratelnými výplněmi (např. závora turniketu). Z okolního prostoru do kontrolované oblasti se vstupuje dveřmi, branami či turnikety. Tyto vstupy lze dle potřeby blokovat zámkem. Vstup do kontrolované oblasti je umožněn oprávněným osobám, neoprávněným osobám ve vstupu brání. (Burda, 2017, s. 49)

Zájmy chráněné zákonem jsou život, zdraví, majetek, osobní i domovní svoboda, čest. Tyto zájmy se prolínají do všech odvětví PKB, např. strážný v obchodě chrání majetek zaměstnavatele, bodyguard chrání život a zdraví klienta, ochranka na sportovních akcích chrání majetek i zdraví fanoušků a hráčů při nepokojích. (Lukáš, 2012, s. 144, 145)

Zbraň slouží k ohrožení života a zdraví. V rukou útočníka je zbraň vše, co může učinit útok proti tělu důraznějším, bez ohledu na určení, konstrukci nebo funkci zbraně. (Lukáš, 2012, s. 140)

3 ZABEZPEČENÍ SPORTOVNÍHO UTKÁNÍ

Stadiony a obecně sportovní areály jsou neveřejné prostory, na které se vztahuje vlastnické právo. Každý areál má tak svého majitele, který určuje, kdo a za jakých podmínek bude do areálu vpouštěn. Cílem pořadatele je uskutečněním sportovního utkání utřít zisk, zároveň však do areálu nesmí vpouštět osoby, které průběh utkání narušují. Divák vstupující na stadion musí proto strpět aplikaci různých opatření, která pořadatel stanovuje, pokud chce utkání vidět. (Bezpečí na sportovních utkáních, 2008)

Mezi standardní opatření, kterými by se měli pořadatelé řídit, patří Manuál pro fotbalové kluby a návštěvní řád. (Pail, 2014)

3.1 Manuál pro fotbalové kluby

Na žádost jednotlivých klubů a FAČR vypracovalo Ministerstvo vnitra Manuál pro fotbalové kluby. Jedná se o 11stránkový elektronický veřejný dokument, který doplňuje obdobný manuál z roku 2008. Novější Manuál pro fotbalové kluby rozvádí oblasti právní úpravy, právního vztahu fotbalového klubu a návštěvníka akce a postavení a oprávnění pořadatelských služeb. (Manuál pro fotbalové kluby, © 2022)

Cílem manuálu je odehrát zápas bez nežádoucích vlivů výtržnictví, poskytnout ucelený výklad, kde jsou klíčové poznatky jednotlivých klubů a zajistit bezpečnost na fotbalových stadionech. Manuál je ke stažení na stránkách Ministerstva vnitra České republiky. (Manuál pro fotbalové kluby, © 2022)

Obecným pravidlem pro vstup diváků do areálu stadionu je dodržení podmínek uvedených v návštěvním řádu každého stadionu.

3.2 Návštěvní řád

Návštěvní řád každého stadionu je písemný a elektronický dokument určující pravidla chování všech vstupujících diváků na stadion. Nachází se u každé vstupní brány. Každý fotbalový klub má svůj návštěvní řád zveřejněn i na svých webových stránkách.

Každá osoba, která si zakoupí vstupenku na sportovní utkání nepřímo souhlasí a měla by být seznámena se všemi body uvedenými v návštěvním řádu. Zakoupením vstupenky osoba vstupuje do smluvního vztahu s pořadatelem akce. V případě poškození vybavení stadionu divákem je tak pořadatel kryt návštěvním řádem a škodu může soudně vymáhat.

Návštěvní řád bývá složen z dvanácti paragrafů, které určují práva a povinnosti návštěvníků při jejich pobytu v areálu stadionu. Mezi tyto paragrafy patří:

- § 1 Obecná ustanovení
- § 2 Stadion
- § 3 Pobyt na stadionu
- § 4 Vstupní kontrola
- § 5 Chování v areálu stadionu
- § 6 Zákazy
- § 7 Prodej a reklama
- § 8 Práva pořadatele/dohled
- § 9 Odpovědnost za škody
- § 10 Jednání proti předpisům
- § 11 Ochrana osobních údajů
- § 12 Účinnost

(Gojš, 2017)

3.3 Prvky fyzické ochrany

Prvky fyzické ochrany jsou prvky vedoucí k zajištění dohledu, bezpečnosti a kontroly počtu vstupujících osob do areálu objektu. Aby toto bylo dodrženo, je třeba mít omezený počet jednotlivých vstupů a vjezdů do areálu objektu.

Ochraně takových vstupů a vjezdů je třeba věnovat náležitou pozornost, protože tvoří hranici mezi volně přístupným prostorem a prostorem chráněným. Počet vstupů do objektu by měl být minimalizován z důvodu snazší kontroly. Nejvhodnějším řešením vstupů do objektu jsou brány, branky, závory, turnikety a bezpečnostní propusti. (Lukáš, 2014, s. 274)

¹Brány určené pro vozidla a chodce jsou jedinou pohyblivou částí plotu, a proto by měly být správně zkonstruovány. Brány pro osoby mohou být zkonstruovány pomocí základního

¹ Původní znění z angličtiny: „Gates are the only moveable part of a fence and therefore should be properly constructed. Pedestrian/personnel gates can be constructed using a basic padlock or designed with an electrical or mechanical lock or keypad/card key system tied into an access control system.“

visacího, elektrického mechanického zámku nebo pomocí kartového systému pro kontrolu vstupu. (Fennelly, 2017, s. 267)

V rámci fyzické ochrany na stadionech mohou být použity bezpečnostní prvky materiálního charakteru, patří sem ale i fyzická ochrana v podobě soukromé bezpečnostní agentury. Bezpečnostní prvky se dělí na prvky pasivní ochrany (zdi, ploty, zábrany, brány, klece a mříže) a prvky aktivní ochrany (kamerový systém, soukromá bezpečnostní agentura).

3.3.1 Mechanické zábranné systémy

Mechanické zábranné systémy (dále jen „MZS“) jsou v PKB základním prvkem ochrany objektů a osob. Jsou zde zařazeny veškeré mechanické prvky, kterými se ztěžuje násilné vniknutí nepovolaných osob do chráněného sektoru nebo areálu s využitím oplocení, dveřních a okenních otvorů aj. (Lukáš, 2014, s. 240)

Do MZS patří:

- mechanické prvky obvodového zabezpečení,
- bezpečnostní kování,
- zámkové uzamykací a uzavírací systémy,
- bezpečnostní dveře,
- mechanické závory a bariéry,
- mříže,
- rolety,
- přenosné pokladny,
- trezory a trezorové systémy,
- bezpečnostní uzávěry, mechanické nástrahy aj.

(Lukáš, 2012, s. 244)

3.3.2 Vstupní turnikety

Turnikety patří do speciálních zábran osob. Mají za úkol přerušit nárazový proud příchozích osob na postupný, a tím lépe kontrolovatelný průchod. (Lukáš, 2014, s. 275)

²Elektronické (vstupní) turnikety se používají k zajištění pozitivní kontroly vstupu. Každá osoba musí do areálu vstupovat pomocí načtení karty (permanentky) či vstupenky pod infračervený paprsek u turniketu. Tyto doklady umožňují pouze jednorázový vstup, proto osoby nemohou z areálu stadionu odejít a vrátit se zpět. Turniketem pak osoby mohou volně odcházet bez načtení nebo předložení jakéhokoli dokladu. (upraveno dle Fennellyho, 2017, s. 105)

Načtení čárových kódů se provádí také za účelem kontroly a zjištění celkového počtu osob v areálu, čímž se zamezí přeplnění reálného počtu míst na stadionu.

Před začátkem sportovního utkání se turnikety musí odemknout a po skončení zase uzamknout.

Podle konstrukčního provedení se rozeznávají:

- nízké turnikety (zábrana je vysoká 900 – 1 200 mm),
- vysoké turnikety (zábrana je vysoká nad 1 200 mm) – většinou u hostujících diváků.

(Lukáš, 2014, s. 275)

3.3.3 Kamerový systém

Kamerové systémy jsou povinnou součástí každého fotbalového stadionu již od roku 2015. Původně se mělo jednat o zavedení registru fanoušků přítomných na stadionu, Fotbalová asociace České republiky ale od registru ustoupila. Místo toho zavedla povinnost kamerových systémů pro stadiony I. a II. fotbalové ligy, a to pro snazší identifikaci fanoušků vyvolávajících konflikt či rozbroje. Absence kamerových systémů by znamenala neudělení licence danému fotbalovému klubu a nemožnost na stadionu organizovat fotbalová utkání. (FAČR ustoupila od registru ... , 2015)

Kamery na stadionech sestávají z ovládacího a záznamového zařízení. Záznamy z kamer jsou k dispozici bezpečnostnímu manažerovi, příslušníku Policie České republiky, příslušníku obecní policie a obsluze kamerových systémů. Účelem pořizování kamerových

² Původní znění z angličtiny: „*Electronic turnstiles are sometimes used to provide a positive access control. That is, each person must enter and leave using an access credential, and only one person may transit the portal at a time for accountability purposes.*“

záznamů je jejich následné použití k identifikaci pachatelů v souvislosti s jejich nežádoucím jednáním. (upraveno dle Lukáše, 2014, s. 209)

3.3.4 Soukromá bezpečnostní služba

Ostrahu fotbalových utkání zajišťují soukromé bezpečnostní agentury a její bezpečnostní pracovníci. Dle rizikovosti zápasů (A, B, C, kde C je vysoce rizikový), se upravují počty bezpečnostních pracovníků a jejich rozmístění u vstupních bran.

Pracovníci SBA ke své práci využívají znalosti areálu či stadionu, ochranných a obranných prostředků, vysílaček a spojení na velitele u vstupních bran, dále svých kolegů u bran a v případě konfliktu se mohou povolát i kolegové z bran sousedních.

Výstroj pracovníka soukromé bezpečnostní agentury

Pracovníci SBA se jednoduše poznají podle nápisu „security“ na přední a zadní straně vesty. Na fotbalových utkáních jsou tito pracovníci viděni primárně ve třech druzích vest. Dle úrovně zkušeností jsou pracovníci oblečení do reflexní nebo taktické vesty a v případě vysoce rizikových zápasů (kategorie C) také do protiúderových kompletů.



Obrázek 1 – Pracovníci SBA v protiúderových kompletech (vlastní, 2021)

Protiúderovým kompletem se rozumí plně vybavená taktická vesta, chrániče loktů, předloktí, kolen a helma. (Došek, 2018)



Obrázek 2 – Pracovník SBA v reflexní vestě (vlastní, 2018)



Obrázek 3 – Pracovník SBA v taktické vestě (vlastní, 2022)

V reflexní vestě při sobě pracovník SBA nemá osobní ochranné a obranné prostředky, nebo je jejich počet omezen. Naopak v taktické vestě jsou uloženy veškeré prostředky, které může pracovník SBA v případě konfrontace s výtržníky či k zajištění bezpečnosti použít.

Taktická vesta může být vybavena několika pepřovými spreji o velkém množství, teleskopickým obuškem, několika jednorázovými pouty, základní lékárníčkou aj.

V případě nutnosti volby více osobních prostředků proti agresivnímu fanouškovi, z hlediska bezpečnosti a také díky lepší pohyblivosti je nevhodnější užívat taktickou vestu.

Vybavení pracovníka soukromé bezpečnostní agentury

Pracovník SBA je dle své úrovně získaných zkušeností, znalostí a dovedností vybaven potřebnými osobními prostředky. Tyto prostředky si zajišťuje sám nebo je hradí SBA, pod kterou svou profesi vykonává. Mezi osobní prostředky se řadí:

A. obranné prostředky

- úderný (obušek, teleskopický obušek, tonfa, kubotan),
- elektrický (elektrický paralyzér, taser),
- chemický (obranný sprej),
- světelný (svítilna s intenzivním stálým nebo přerušovaným světelným paprskem),
- akustický (osobní alarm),
- poutací (kovová, plastová, textilní pouta),
- palný (plynovka),
- speciální (Active Denial System³),
- pracovní pes. (Lukáš, 2012, s. 151)

³Active Denial System je průlomová nesmrtící technologie, která využívá elektromagnetickou energii milimetrových vln k zastavení, odrazení a odvrácení postupujícího protivníka z relativně velké vzdálenosti. Předpokládá se, že zachrání nespočet životů tím, že poskytne způsob, jak zastavit jednotlivce, aniž by způsobil zranění, než dojde ke smrtelné konfrontaci. (Vehicle-Mounted Active Denial System, 2010)
Technologie byla vyvinutá americkou armádou a navržena pro vojenské spektrum operací, zabezpečení perimetru a kontrolu davu. (New Marine Corps ... , 2012)

B. ochranné prostředky

- protiúderový prostředek (přilba, oblek, chrániče končetin, obuv, štít),
- prostředek proti pořezání (rukavice, náčelník),
- balistická ochrana (přilba, vesta, štít),
- protichemický prostředek (chemická maska),
- kombinované prostředky (kombinace všech čtyř ochran a prostředků),
- bezpečnostní zavazadlo,
- bezpečnostní kontejner,
- ochranné vozidlo.

(Lukáš, 2012, s. 152)



Obrázek 4 – Příklad možné výstroje a vybavení pracovníka SBA na sportovním utkání
(vlastní, 2022)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 BEZPEČNOSTNÍ POSOUZENÍ STADIONU LETNÁ

Bezpečnostní posouzení je provedeno na skutečný fotbalový stadion nacházející se ve Zlíně. Stadion se nazývá Letná a fotbalovým klubem pro domácí zápasy je FC Fastav Zlín.



Obrázek 5 – Plán stadionu Letná ve Zlíně (Došek, 2018)

Fotbalový stadion má kapacitu 5 898 míst k sezení, z toho je 4 367 míst krytých a 1 531 nekrytých. Je složen ze čtyř tribun: hlavní, jižní, východní a severní. Severní tribuna se dále dělí na tribunu pro nerizikové fanoušky, kteří při zápasech zvláště neskandují a na tribunu pro rizikové fanoušky, tzv. „klec“ (na obr. 5 je tribuna pojmenována „fans hosté“). (Stadion, nedatováno)

4.1 Rozmístění prvků fyzické ochrany

V následující kapitole bude pojednáno o rozmístění jednotlivých prvků fyzické ochrany.

Mechanické zábranné systémy

MZS na stadionu sestávají z plotů, mříží, bran a jiných mechanických uzávěr. Kolem jednotlivých tribun jsou umístěny vždy jiné MZS. Severní tribuna je oplocená a k jejímu vstupu je využíváno mechanických dveří. Východní tribuna je zabezpečena vysokou bránou, kterou lze ručně otevřít. Hlavní tribuna má nejvyšší kapacitu osob, a tak sestává ze dvou bran. Na jižní tribunu se lze dostat buď vchodem na východní nebo hlavní tribunu.

Sektor sever a východ je oddělen bránou, která ale v průběhu zápasu zůstává otevřená. Zavírá se pouze při odchodu a v poločase. Při zápase sektory oddělují jen pracovníci SBA.



Obrázek 6 – Brány oddělující sektory jih a východ (vlastní, 2022)



*Obrázek 7 – Dvojitá mříž mezi hráči a hostujícími fanoušky
(vlastní, 2022)*



Obrázek 8 – Bezpečnostní opevnění části stadionu – plot (vlastní, 2022)

Vstupní turnikety na stadionu Letná ve Zlíně sestávají z nízkého i vysokého turniketu.



Obrázek 9 – Nízké turnikety (vlastní, 2021)



Obrázek 10 – Vysoký turniket (vlastní, 2021)

Na hlavní tribunu se lze dostat jedním ze čtyř turniketů. Na jižní tribunu se lze dostat dvěma turnikety z jedné strany a jedním turniketem ze strany druhé. Vchod do východní tribuny je opatřen pouze jedním turniketem. V případě většího návalu osob těsně před začátkem zápasu a následného vpuštění na stadion hrozí odbytí práce pracovníků SBA a následné vpuštění rizikových osob a nebezpečných věcí na stadion. Vchod na severní tribunu pro nerizikové fanoušky je opatřen pouze jedním malým turniketem a vstup rizikových fanoušků do „klece“ je umožněn jedním vysokým turniketem.



Obrázek 11 – Rozmístění turniketů (upraveno dle Doška, 2018)

Kamerový systém na stadionu sestává z celkem 7 kamer, z toho jsou vždy dvě kamery instalovány na stropu střechy tribun hlavní, východní a jižní. Sedmá kamera snímá sektor pro hostující fanoušky. Každá z kamer je zkonstruována tak, aby snímala vždy 360°.

Přístup k záznamům z kamer mají během zápasu zástupci bezpečnostních složek, tj. příslušník Policie České republiky, příslušník obecní policie města Zlín, dále bezpečnostní manažer a obsluha kamerových systémů.



Obrázek 12 – Rozmístění kamer na hlavní tribuně (vlastní, 2022)



Obrázek 13 – Rozmístění kamer na východní tribuně (vlastní, 2022)

Dle obrázků č. 12 a 13 jsou stejným způsobem instalovány kamery i na jižní tribuně.



Obrázek 14 – Detail kamery (vlastní, 2022)

Počet **pracovníků SBA** se upravuje dle rizikovosti každého zápasu. Na nerizikové utkání se předpokládá počet 45 pracovníků, na rizikové utkání 60 a na vysoce rizikové utkání 90 pracovníků SBA.

Rozmístění pracovníků SBA na běžné, nerizikové utkání je provedeno následovně: u hlavního vstupu je vždy přítomno 7 pracovníků, u vstupu na tribunu jih a východ 10 pracovníků a na tribunu sever 3 pracovníci SBA. Sektor hostů je složen z 15 pracovníků u vstupu a z dalších 2 pod sektorem. Pracovníci SBA pod sektorem hostů společně s hasiči zajišťují dohled nad případným požárem v sektoru a odemykají jednotlivé brány. V případě nutnosti okamžitého zásahu proti výtržníkovi jsou tito pracovníci umístěni hostujícím fanouškům nejbližší.

U vjezdu na parkoviště pro VIP osoby jsou přítomni 3 pracovníci.

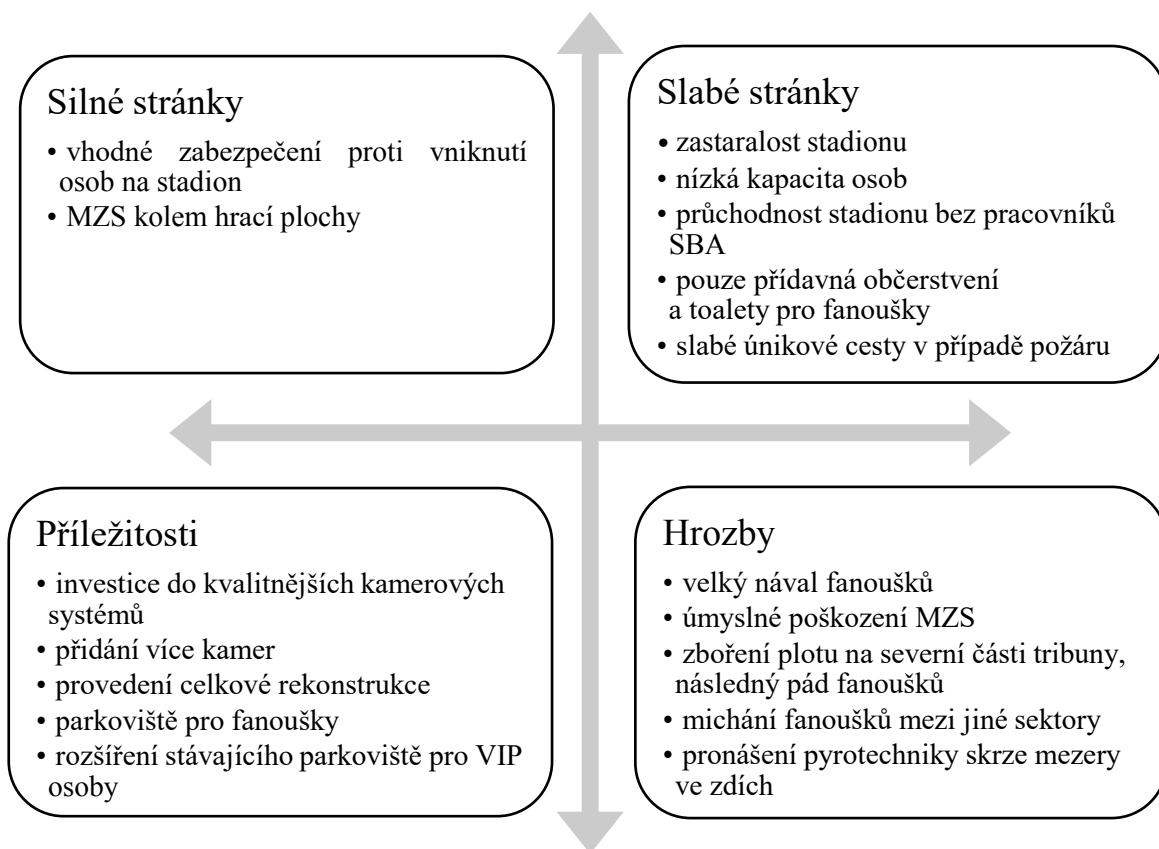
Vstup na sekretariát a vstup a na hlavní tribunu (z parkoviště) zajišťují 2 osoby. Vchod pro zaměstnance a VIP osoby zajišťují 2 pracovníci SBA. Na parkovišti jsou dále přítomni 2 osoby, které hlídají tzv. „VAR“ – dodávka, do které jsou staženy všechny kamerové záznamy ze stadionu. VAR je třeba hlídat z důvodu poškození vnější části dodávky či narušení kabelového spojení výtržníky.



Obrázek 15 – Rozmístění pracovníků SBA (upraveno dle Doška, 2018)

4.2 SWOT analýza stadionu Letná

V následující podkapitole budou popsány silné a slabé stránky a příležitosti a hrozby na stadionu Letná ve formě SWOT analýzy.



Obrázek 16 – SWOT analýza stadionu Letná

V další části budou rizika vyhodnocena. Váhy jsou přiřazeny z hlediska závažnosti těchto rizik a body z hlediska důležitosti.

Tabulka 1 – Tabulka hodnocení ke SWOT analýze

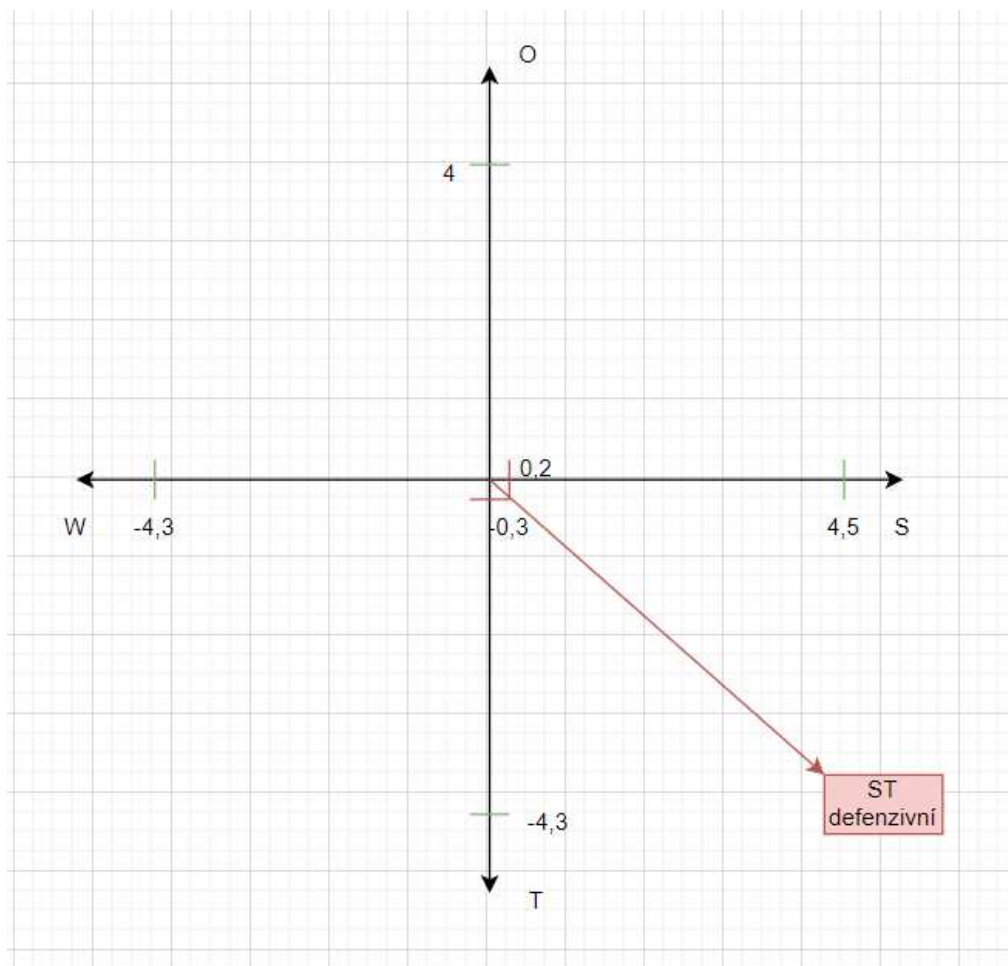
	<i>Parametr</i>	<i>Body</i>	<i>Váha</i>	<i>Výsledek</i>
<i>Silné stránky</i>	vhodné zabezpečení proti vniknutí osob na stadion	5	0,5	2,5
	MZS kolem hrací plochy	4	0,5	2
		<1,5>	Σ 1	Σ 4,5

	<i>Parametr</i>	<i>Body</i>	<i>Váha</i>	<i>Výsledek</i>
<i>Slabé stránky</i>	zastaralost stadionu	-5	0,2	-1
	nízká kapacita osob	-3	0,1	-0,3
	průchodnost stadionu bez pracovníků SBA	-4	0,2	-0,8
	pouze přídatná občerstvení a toalety	-2	0,1	-0,2
	slabé únikové cesty	-5	0,4	-2
		<-1,-5>	Σ 1	Σ -4,3
<i>Příležitosti</i>	investice do kvalitnějších k. systémů	5	0,3	1,5
	přidání více kamer	4	0,2	0,8
	celková rekonstrukce stadionu	4	0,3	1,2
	parkoviště pro fanoušky	3	0,1	0,3
	rozšíření stávajícího parkoviště	2	0,1	0,2
		<1,5>	Σ 1	Σ 4
<i>Hrozby</i>	velký nával fanoušků	-2	0,1	-0,2
	úmyslné poškození MZS	-4	0,2	-0,8

	<i>Parametr</i>	<i>Body</i>	<i>Váha</i>	<i>Výsledek</i>
<i>Hrozby</i>	zboření plotu na severní části tribuny, pád míchání fanoušků mezi sektory	-5	0,2	-1
	pronášení pyrotechniky skrze mezery ve zdích	-4	0,2	-0,8
		-5	0,3	-1,5
		<-1,-5>	Σ 1	Σ -4,3

Z tabulky hodnocení plyne, že v kvadrantu „silné stránky“ se na výsledku 4,5 téměř nastejno podílí oba parametry. V kvadrantu „slabé stránky“ se pak na výsledku -4,3 podílí především slabé únikové cesty a zastaralost stadionu. Investice do kvalitnějších kamerových systémů a celková rekonstrukce stadionu se podílí na výsledku 4 v kvadrantu „příležitosti“ a pronášení pyrotechniky na stadion, zboření plotu v severní části tribuny a následný pád jsou klíčové pro výsledek -4,3 v kvadrantu „hrozby“.

Výběr optimální strategie je klíčovým pro využití silných a vylepšení slabých stránek, přípravu na možné hrozby a využití příležitostí. SWOT strategie hledá vzájemné působení mezi kvadranty SO (silné stránky a příležitosti), ST (silné stránky a hrozby), WO (slabé stránky a příležitosti) a WT (slabé stránky a hrozby). (Pořízek, 2019)



Obrázek 17 – Strategie vyplývající ze SWOT analýzy

Graf na obr. 17 ukazuje, že odečtením kvadrantů S a W (silné a slabé stránky) vyjde výsledek 0,2 na vodorovné ose. Naopak na svislé ose odečtením kvadrantů O a T (příležitosti a hrozby) vychází výsledek -0,3. Body [0,2; -0,3] jsou klíčové pro určení strategie. Z grafu vyplývá, že se jedná o strategii ST – defenzivní strategie.

Za pomoci vhodných opatření by bylo vhodné silné stránky posilnit a hrozby úplně odstranit, příp. je snížit na minimum. Čísla ze SWOT analýzy lze pomocí aplikovaných opatření postupně snižovat a předcházet tak dalším hrozbám a rizikům.

V návrhové části budou uvedeny návrhy pro eliminaci hrozeb.

5 ZHODNOCENÍ RIZIK NA STADIONU LETNÁ PŘI SPORTOVNÍM UTKÁNÍ

Pro zhodnocení rizik při sportovním utkání je opět vybrán stadion Letná ve Zlíně. V následující části budou použity metody kontrolní seznam, What-if a Matice rizik na možná rizika, která mohou při sportovním utkání nastat. Jednotlivé metody v podkapitolách na sebe navazují.

5.1 Kontrolní seznam

Kontrolní seznam (CLA) je jednoduchá metoda, pomocí které se poukazuje na nedostatky a odlišnosti kladením otázek. Pracnost vytvoření seznamu závisí na účelu, složitosti a pokladech, které má tazatel k dispozici. CLA lze kombinovat i s jinými metodami, nejčastěji se však kombinuje s metodou What-if. (Lukáš, 2012, s. 107)

Rizika uvedená v kontrolním seznamu vycházejí z uvážení autorky práce. Na základě osobního rozhovoru s bezpečnostním manažerem pro zlínská fotbalová utkání byly odpovědi zaznamenány do následující tabulky. V tomhle případě kladná odpověď značí problém.

Tabulka 2 – Kontrolní seznam bezpečnostních hrozeb

P. Č.	Otázka: setkal jste se někdy při fotbalovém utkání s následujícími událostmi?	Ano	Ne
1	Krádež	-	-
2	Nakažení epidemií	-	-
3	Napadení hráče	X	
4	Násilí mezi fanoušky	X	
5	Nedostatečně proškolený pracovník SBA	X	
6	Porušení návštěvního řádu	X	
7	Povodeň		X
8	Požár vzniklý bez cizího zavinění		X
9	Požár založený úmyslně	X	
10	Pronesení bodné nebo střelné zbraně		X

P. Č.	Otázka: setkal jste se někdy při fotbalovém utkání s následujícími událostmi?	Ano	Ne
11	⁴ Pronesení pyrotechniky	X	
12	Selhání technických prostředků a systémů	X	
13	Šíření epidemie	-	-
14	Škoda na majetku vlivem jiných událostí (než je pyrotechnika)	X	
15	Škoda na majetku vlivem pyrotechniky	X	
16	Terorismus		X
17	Ublížení na zdraví	X	
18	Ublížení na zdraví vlivem pyrotechniky		X
19	Umístění NVS		X
20	Usmrcení z nedbalosti		X
21	Úmyslné zabití		X
22	Únos dítěte		X
23	Útok aktivního střelce		X
24	Vhození předmětu na hrací plochu	X	
25	Vniknutí neoprávněné osoby na hrací plochu	X	
26	Výpadek elektrického proudu		X
27	Výtržnictví	X	
28	Zborcení konstrukce		X

(Bartys, 2022)

Z důvodu nemožnosti zjistit, zda se událost stala či nikoliv, jsou odpovědi pro krádež, nakažení epidemií a šíření epidemie prázdná.

⁴ Od 1. ledna 2022 začala platit novela přestupkového zákona č. 251/2016 Sb. (§ 5, písm. k)) o zákazu vnesení pyrotechniky na sportovní akci, její použití cestou na sportovní akci, během sportovní akce či cestou z ní. Porušením zákazu hrozí pokuta od 10 do 15 tisíc (při opakovaných přestupcích až do 100 tisíc korun) a zákaz vstupu na sportovní akce. (Od ledna platí zákaz pyrotechniky ... , 2021)

5.2 Metoda What-if

Metoda What-if (What if) je založena na brainstormingu, kdy se identifikují jednotlivé situace na základě kladení otázky typu: „Co se stane, když...“. Tazatel hledá odpovědi na formulované otázky, tedy příčiny a následky odchylek a doporučuje opatření. (upraveno dle Lukáše, 2012, s. 107)

Následuje část, ve které jsou odpovědi „ano“ na otázky v kontrolním seznamu dále rozebrány metodou What-if. Brainstormingu se účastnila sama autorka bakalářské práce. V tabulce je uvedeno pořadové číslo, příčina, následek a návrh preventivního nebo nápravného opatření k minimalizaci.

Sloupec P označuje závažnost škody, kterou může uvažované ohrožení způsobit, sloupec D značí pravděpodobnost vzniku škody a R je zkratka pro riziko související s uvažovaným ohrožením. (Vargová, 2020)

Tyto sloupce budou dále řešeny v podkapitole s názvem Matice rizik.

Tabulka 3 – What-if vybraných bezpečnostních hrozeb

P. Č.	Příčina	Následek	Návrh opatření k minimalizaci (preventivní, nápravné)	P	D	R
3	chyba hráče při zápase	ublížení na zdraví	rozmístění pracovníků SBA kolem hrací plochy	kritické	málo pravděpodobné	9
4	soupeřící tým vyhrál	ublížení na zdraví	dodržování oddělení fanoušků v jednotlivých sektorech, a především obou soupeřících týmů	významné	vysoce pravděpodobné	11
5	absence školení	chyby při práci (pronesení pyrotechniky, nevědomost o některých postupech)	pravidelná školení v různých oblastech stávajících i nových pracovníků SBA	bezvýznamné	vysoce pravděpodobné	7

P. Č.	Příčina	Následek	Návrh opatření k minimalizaci (preventivní, nápravné)	P	D	R
6	nevědomost fanoušků o existenci či obsahu NŘ	při opakovaném a závažném porušování může hrozit zákaz vstupu na stadion	umístit NŘ ke vstupům a uvědomit fanoušky, že vstupem na stadion s NŘ souhlasí (uvedeno i na vstupence)	významné	vysoce pravděpodobné	11
9	fanoušci při sobě mají zapalovače, sirky, pyrotechniku	požár nízkého či vysokého charakteru a následná škoda na majetku stadionu	důkladné bezpečnostní prohlídky při vstupu na stadion, příp. vyšší kompetence při prohlídkách (zákon)	kritické	vysoce pravděpodobné	14
11	pracovník SBA špatně vykonal bezpečnostní prohlídku	při použití pyrotechniky hrozí požár a škoda na majetku stadionu	důkladné bezpečnostní prohlídky při vstupu na stadion, příp. vyšší kompetence při prohlídkách (zákon)	bezvýznamné	vysoce pravděpodobné	7
12	technické prostředky a systémy jsou zastaralé	ztížená organizace vstupu fanoušků na stadion	pravidelné kontroly funkčnosti, příp. výměna starých technických prostředků a systémů za nové	bezvýznamné	pravděpodobné	4
14	soupeřící tým dal gól, vliv alkoholu	majetková újma stadionu	okamžitý zásah pracovníků SBA (předejití další škody), pachatel škodu nahradí	kritické	vysoce pravděpodobné	14

P. Č.	Příčina	Následek	Návrh opatření k minimalizaci (preventivní, nápravné)	P	D	R
15	pronesení pyrotechniky přes vstup a její použití	majetková újma stadionu	důkladné bezpečnostní prohlídky při vstupu na stadion, příp. vyšší kompetence při prohlídkách (zákon)	kritické	vysoce pravděpodobné	14
17	soupeřící tým dal gól, vliv alkoholu, slovní či fyzické napadení	ublížení na zdraví nízkého či vysokého charakteru	okamžitý zásah pracovníků SBA	kritické	pravděpodobné	12
24	vlastní či soupeřící tým dal gól	zastavení zápasu, zranění osob nacházejících se na hrací ploše	hrací plochu zabezpečit sítěmi, které by vhozené předměty zachytily	významné	vysoce pravděpodobné	11
25	úmysl vyvolat rozruch, příp. zranit osobu na hrací ploše	následky jsou zanedbatelné	rozmístění pracovníků SBA kolem hrací plochy	bezvýznamné	pravděpodobné	4

Výtržnictví je nejčastějším jevem, který se na sportovních utkáních vyskytuje. Z důvodu obecnosti pojmu však v tabulce What-if riziko výtržnictví rozebráno není. Opatřením k minimalizaci by mohla stačit pasivní pozornost pracovníků SBA a v případě vyhrocení situace také jejich aktivní zásah.



Obrázek 18 – Škoda na majetku vlivem pyrotechniky (vlastní, 2022)



Obrázek 19 – Škoda na majetku vlivem pyrotechniky (vlastní, 2022)



Obrázek 20 – Použití pyrotechniky fanoušků Baníku Ostrava nad sektorem hostů v době protiepidemických opatření a při omezení vstupu na hromadné akce ve Zlíně (vlastní, 2021)

5.3 Matice rizik

Matice rizik umožňuje vyhodnocení a zhodnocení rizik podle dvou kritérií, nejčastěji se jedná o kritéria pravděpodobnosti a dopadu. Každá matice může být libovolného počtu (3x3, 4x3, 4x4, 5x5, 5x3 atd.). Tato čísla představují stupně obou kategorií, např. kategorie pravděpodobností (tab. 5) označuje rizika dle pravděpodobnosti jejich vzniku od nepravděpodobných po vysoce pravděpodobné a kategorie závažnosti dopadu (tab. 6) označuje rizika dle závažnosti dopadu od bezvýznamných až po katastrofické.

Tabulka What-if v podkapitole 5.2 je rozšířená o sloupce P, D a R. P označuje závažnost škody, kterou může uvažované ohrožení způsobit. D je pravděpodobnost vzniku škody (tj. působení ohrožení na osoby, vznik nebezpečné situace, možnost zabránit škodě nebo škodu omezit). R označuje riziko související s uvažovaným ohrožením a udává se v číselné hodnotě. Platí, že:

$$R = P \times D \quad (1)$$

(Vargová, 2020)

Tab. 5 popisuje jednotlivé závažnosti dopadu na člověka, majetek a finanční ztráty. Dopad na majetek a finanční ztráty se posuzuje dle rozsahu v procentech a v českých korunách.

Tabulka 4 – Kategorie pravděpodobností (vzniku události) (Vargová, 2020)

Označení	Název	Popis, definice
I.	nepravděpodobné	nestalo se (za posledních 10 let)
II.	málo pravděpodobné	1x za 5 let
III.	pravděpodobné	1x za rok
IV.	vysoce pravděpodobné	1x za měsíc a častěji

Tabulka 5 – Kategorie závažnosti dopadu (upraveno dle Vargové, 2020)

Označení	Název	Člověk	Majetek	Finanční ztráty
A	bezvýznamné	nemá dopad, nedojde k ohrožení		
B	významné	lehké zranění bez potřeby ošetření	poškození do sumy, která je přípustná	do nízké sumy
C	kritické	zranění s potřebou ošetření, příp. hospitalizace	do vyšší sumy, která organizaci neohrožuje na existenci	do sumy, která organizaci neohrožuje na existenci
D	katastrofické	smrt, trvalé následky	vážné poškození majetku, které organizaci vážně ohrozí na existenci	závažné fin. ztráty pro organizaci nezvládnutelné

Dle tabulek 4 a 5 jsou rizika barevně odlišena. Červená označuje nejzávažnější rizika, oranžová přechodně přijatelná rizika a zelená označuje rizika přijatelná.

Tabulka 6 – Matice rizik (Vargová, 2020)

P/D	A	B	C	D
I.	1	3	6	10
II.	2	5	9	13
III.	4	8	12	15
IV.	7	11	14	16

Tabulka 7 – Kategorie přijatelnosti (Vargová, 2020)

Označení	Název	Popis
1 až 7	přijatelné	riziko je přijatelné, není potřeba s ním něco dělat, ale je nutné ho uvést do registru rizik a sledovat jeho vývoj v čase
8 až 13	přechodně přijatelné	riziko je přechodně přijatelné, je potřeba vypracovat plán opatření s harmonogramem zavedení opatření se zvážením ekonomických aspektů
14 až 16	nepřijatelné	riziko je nepřijatelné, opatření pro ošetření rizika musí být zavedena okamžitě – proces nesmí být do té doby spuštěn

Vyhodnocení rizik je pomocí těchto tabulek provedeno v posledním sloupci („R“) tabulky What-if (tab. 3).

S číslem 14 byl mezi nepřijatelná rizika vyhodnocen požár založený úmyslně, dále škoda na majetku vlivem jiných událostí, než je pyrotechnika a škoda na majetku vlivem pyrotechniky.

Hodnoty 12, 11 a 9 označují rizika přechodně přijatelná – ublížení na zdraví, násilí mezi fanoušky, porušení návštěvního řádu a vhození předmětu na hrací plochu.

Mezi nejméně závažná rizika, byla vyhodnocena rizika s čísly 7 a 4 - nedostatečně proškolený pracovník SBA, pronesení pyrotechniky, selhání technických prostředků a systémů a vniknutí neoprávněné osoby na hrací plochu.



Obrázek 21 – Graf četnosti rizik

Identifikovaná rizika jsou procentuálně sumarizována v grafu (obr. 21). S četností 42 % převládají rizika přechodně přijatelná, dále rizika přijatelná (33 %) a nepřijatelná (25 %).

6 NÁVRHY NA DALŠÍ ZABEZPEČENÍ SPORTOVNÍHO UTKÁNÍ

Ze SWOT analýzy stadionu a bezpečnostního posouzení jednotlivých prvků plyne, že by se zlínský fotbalový stadion mohl rozrůst o více kvalitnějších kamerových systémů a systémů na rozpoznávání obličejů (systémy na rozpoznávání z živého obrazu, z fotografií nebo z video záznamu). Problémem jsou však finance, a to například u olomouckého fotbalového klubu SK Sigma Olomouc. Tyto kamerové systémy by do budoucna mohly přinést identifikaci problémových osob a zabránění těmto osobám ve vstupu na stadion⁵. Za předpokladu, že je stadion otevřen hodinu před zápasem a na místě je dostatečný počet pracovníků SBA, návalu fanoušků se pravděpodobně nelze vyhnout. Opatřením proti úmyslnému poškození MZS fanoušky by stačil aktivní dohled pracovníků SBA a kamerových systémů. Plechový plot u severní části tribuny by mohl být nahrazen plotem pevnějším s přidavkem drátěné zábrany, která by zamezila přelézání plotu výtržníky. Kromě zamčení bran mezi sektory a umístění pracovníků SBA k těmto branám v průběhu zápasu, míchání fanoušků mezi sektory nelze jiným způsobem ovlivnit. Pronášení pyrotechniky skrze mezery ve zdích by šlo zabránit pouze celkovou rekonstrukcí stadionu, která by ale pro zlínský fotbalový stadion byla příliš nákladná.

Dodržování zákazu vstupu na stadion, udělování pokut za hrubé porušení návštěvního řádu a dbát na jeho důsledné dodržování by mohlo pomoci při eliminaci nežádoucích rizik, která se na stadionech téměř neustále opakují. Návštěvní řády jsou většinou fanoušky různě deformovány, pokresleny či polepeny samolepkami jednotlivých klubů, proto by bylo vhodné zvážit pokutování i této formy poškozování.

Kromě zmíněných návrhů je zapotřebí také celková rekonstrukce stadionu. Z hlediska prostoru by se ale toto obtížně realizovalo, jelikož jsou v okolí další přilehlé domovní jednotky a firmy. Ze stejného důvodu by se obtížně budovalo i parkoviště pro fanoušky či rozšíření parkoviště pro VIP osoby.

Zvýšenou pozornost je dle matice rizik nutné věnovat problémům pronášení a následného použití pyrotechniky na stadionu. Problém pronášení pyrotechniky se může dotýkat slabé bezpečnostní kontroly pracovníků SBA při vstupu na stadion. Důkladnější bezpečnostní prohlídky ale bez vyšších kompetencí nelze provádět. Z tohoto hlediska by v budoucnu

⁵Video: Ministerstvo vnitra chystá zákon proti výtržníkům. Více o zavedení kamerových systémů na rozpoznávání obličejů zde: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3048906-poznala-vas-kamera-na-stadion-nemuzete-ministerstvo-chysta-zakon-proti-vytrznikum>

mohlo dojít k rozšíření kompetencí pro pracovníky SBA v připravovaném zákoně o SBS.

Kvalifikovanost pracovníků by se mohla zvýšit pravidelným školením, příp. jednorázovým školením pro každého, kdo bude ostrahu na akcích různého charakteru provádět. Školení by se týkala bezpečnostních prohlídek a všímání si nebezpečných předmětů, přípravy na krizové situace a jak v těchto správně jednat, jak být asertivní vůči agresivním osobám, ale také školení z požární ochrany, poskytnutí první pomoci či spolupráce se záchranými a ozbrojenými bezpečnostními sbory. Nedostatek kvalifikovaných pracovníků pro práci v SBS je však dalším problémem.

Zvýšením kompetencí a organizováním školení by došlo k vytřídění osob nekompetentních pro práci v SBS. Pokud by kluby navýšily rozpočet na fyzickou ostrahu, zájem o obor by současně vzrostl a přilákal nové zájemce.

Přínosem pro český fotbal by mohlo být také zavedení adresného ticketingu. Jde o prodej vstupenek fanouškům oproti občanskému průkazu, kde by každý vstup byl registrován a rovněž by se vedla databáze veškerých osob přítomných na stadionu. Cílem adresného ticketingu by bylo zamezení vstupu výtržníků. Tento systém je však nevýhodný z hlediska nedostatku financí a náročnosti uvedení takového systému do provozu.

ZÁVĚR

Již v úvodu je zmíněno, že bezpečnost na sportovních akcích nebude vždy zajištěna na 100 %. Toto platí i pro kulturní a společenské akce, na kterých se bezpečnost také zajišťuje. Je proto důležité zavést preventivní opatření a v případě již vypuklého konfliktu nebezpečí snížit na minimum. V případě nebezpečí vyššího charakteru je vždy na místě spojit se s ozbrojenými bezpečnostními sbory. Policie České republiky a obecní policie nejsou v průběhu sportovního utkání daleko, tudíž mohou zasáhnout po přijetí zprávy na místě okamžitě.

Ve vyspělých zahraničních ligách již kontrola a identifikace nežádoucích osob pomocí kamerových systémů funguje. Je tedy jen otázkou času, zda se dočká i Česká republika. Brzdou zavedení těchto systémů je však nutnost ochrany osobních údajů.

Autorka práce může dle vlastních zkušeností potvrdit, že mezery v zajištění bezpečnosti skutečně existují. Přitom se nejedná o mezery pouze v jednom z prvků fyzické ochrany, ale o vícero z nich. Z pohledu autorky práce Ligová fotbalová asociace a samotné kluby informace o možných nedostatecích mají, je ale zapotřebí s těmito informacemi náležitě pracovat a počínat si tak, aby se bezpečnost na stadionech stále jen zlepšovala a posouvala kupředu. V neposlední řadě se FAČR, LFA a fotbalové kluby mohou inspirovat od bakalářských, diplomových a jiných prací zaměřených na témata souvisejících s bezpečností na sportovních utkáních. Přínosem může být i pro čtenáře, kteří o dané problematice mnoho znalostí nemají a chtějí se k ní více přiblížit.

Cílem práce bylo seznámit její čtenáře s problematikou fyzické ochrany, provést bezpečnostní posouzení na vybraný objekt, zhodnotit rizika ve vybraném objektu z hlediska bezpečnosti a navrhnout zabezpečení sportovního utkání.

Z tohoto hlediska mohu konstatovat, že všechny cíle bakalářské práce byly splněny.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BARTYS, Robert. Interview. In: Uherské Hradiště. 14. dubna 2022, 14:45.

BURDA, Karel, 2017. *Základy elektronických zabezpečovacích systémů*. Brno: Akademické nakladatelství CERM. ISBN 978-80-7204_967-7.

ČESKO, 1961. Zákon č. 141/1961 Sb.: Trestní řád. In: *Sbírka zákonů ČR*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>

ČESKO, 2002. Zákon č. 119/2002 Sb.: Zákon o střelných zbraních a střelivu. In: *Sbírka zákonů ČR*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-119>

ČESKO, 2009. Zákon č. 40/2009 Sb.: Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů ČR*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

ČESKO, 2012. Zákon č. 89/2012 Sb.: Občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů ČR*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

DLUBALOVÁ, Klára, © 2021. Vláda schválila návrh zákona o soukromých bezpečnostních službách. *Mvcr.cz* [online]. [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vlada-schvalila-navrh-zakona-o-soukromych-bezpecnostnich-sluzbach.aspx>

DOŠEK, Martin, 2018. *Bezpečnostní analýza vybraného fotbalového utkání z hlediska fyzické ochrany* [online]. Zlín [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/43296/do%C5%A1ek_2018_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky.

FAČR ustoupila od registru fanoušků a zavede kamerové systémy, 2015. *Sport.cz* [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/fotbal-ceska-1-liga-facr-ustoupila-od-registru-fanousku-a-zavede-kamerove-systemy-694755>

FENNELLY, Lawrence J., 2017. *Effective Physical Security*. Fifth edition. Amsterdam: Elsevier. ISBN 9780128044629.

GOJŠ, Leoš, 2017. Návštěvní řád. *Fcfastavzlin.cz* [online]. [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: <https://www.fcfastavzlin.cz/klub/navstevni-rad>

JELÍNEK, Lukáš, 2018. *Zákon o SBS a dopadová studie jeho vlivu na činnost SBS* [online]. Zlín [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/43588/jel%C3%ADnek_2018_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky.

LUKÁŠ, Luděk, 2012. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II*. Zlín: VeRBuM. ISBN 978-80-87500-19-4.

LUKÁŠ, Luděk, 2014. *Bezpečnostní technologie, systémy a management IV*. Zlín: VeRBuM. ISBN 978-8087500-57-6.

LUKÁŠ, Luděk, 2017. *Teorie bezpečnosti I*. Zlín: VeRBuM. ISBN 978-80-87500-89-7.

Manuál pro fotbalové kluby, © 2022. *Mvcr.cz* [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitro-predstavilo-manual-pro-fotbalove-kluby.aspx>

New Marine Corps non-lethal weapon heats things up, 2012. *Dvidshub.net* [online]. [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: <https://www.dvidshub.net/news/85028/new-marine-corps-non-lethal-weapon-heats-things-up>

Od ledna platí zákaz pyrotechniky na sportovních akcích i cestou na ně, 2021. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/od-ledna-plati-zakaz-pyrotechniky-na-sportovnich-akcich-i-cestou-na-ne-40382534>

PAIL, Čestmír, 2014. *Bezpečnost na fotbalových stadionech* [online]. Praha [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/72323/DPTX_2012_2_11510_0_362830_0_135904.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu.

POŘÍZEK, Jan, 2019. SWOT analýza a její využití. *Ecommercebridge.cz* [online]. [cit. 2022-05-09]. Dostupné z: <https://www.ecommercebridge.cz/swot-analyza-a-jeji-vyuziti/>

Stadion, nedatováno. *Fcfastavzlin.cz* [online]. [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: <https://www.fcfastavzlin.cz/klub/stadion>

VARGOVÁ, Slavomíra, 2020. Studijní materiály k předmětu Analýza rizik (kontrolní seznam, What-if, Matice rizik). *Moodle.utb.cz* [online]. [cit. 2022-05-09].

Vehicle-Mounted Active Denial System, 2010. *Globalsecurity.org* [online]. [cit. 2022-03-12]. Dostupné z: <https://www.globalsecurity.org/military/systems/ground/v-mads.htm>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CLA Check List Analysis, kontrolní seznam

EKV elektronická kontrola vstupu

FAČR Fotbalová asociace České republiky

LFA Ligová fotbalová asociace

MZS mechanické zábranné systémy

NŘ návštěvní řád

NVS nástražný výbušný systém

PKB průmysl komerční bezpečnosti

SBA soukromá bezpečnostní agentura

SBS soukromá bezpečnostní služba

SK sportovní klub

SWOT silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby (angl. strengths, weaknesses, opportunities, threats)

VAR Video asistent rozhodčího

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 – Pracovníci SBA v protiúderových kompletech (vlastní, 2021)</i>	20
<i>Obrázek 2 – Pracovník SBA v reflexní vestě (vlastní, 2018)</i>	21
<i>Obrázek 3 – Pracovník SBA v taktické vestě (vlastní, 2022)</i>	21
<i>Obrázek 4 – Příklad možné výstroje a vybavení pracovníka SBA na sportovním utkání (vlastní, 2022)</i>	23
<i>Obrázek 5 – Plán stadionu Letná ve Zlíně (Došek, 2018)</i>	25
<i>Obrázek 6 – Brány oddělující sektory jih a východ (vlastní, 2022)</i>	26
<i>Obrázek 7 – Dvojitá mříž mezi hráči a hostujícími fanoušky (vlastní, 2022)</i>	27
<i>Obrázek 8 – Bezpečnostní opevnění části stadionu – plot (vlastní, 2022)</i>	27
<i>Obrázek 9 – Nízké turnikety (vlastní, 2021)</i>	28
<i>Obrázek 10 – Vysoký turniket (vlastní, 2021)</i>	28
<i>Obrázek 11 – Rozmístění turniketů (upraveno dle Doška, 2018)</i>	29
<i>Obrázek 12 – Rozmístění kamer na hlavní tribuně (vlastní, 2022)</i>	30
<i>Obrázek 13 – Rozmístění kamer na východní tribuně (vlastní, 2022)</i>	30
<i>Obrázek 14 – Detail kamery (vlastní, 2022)</i>	31
<i>Obrázek 15 – Rozmístění pracovníků SBA (upraveno dle Doška, 2018)</i>	32
<i>Obrázek 16 – SWOT analýza stadionu Letná</i>	33
<i>Obrázek 17 – Strategie vyplývající ze SWOT analýzy</i>	36
<i>Obrázek 18 – Škoda na majetku vlivem pyrotechniky (vlastní, 2022)</i>	42
<i>Obrázek 19 – Škoda na majetku vlivem pyrotechniky (vlastní, 2022)</i>	42
<i>Obrázek 20 – Použití pyrotechniky fanoušků Baníku Ostrava nad sektorem hostů v době protiepidemických opatření a při omezení vstupu na hromadné akce ve Zlíně (vlastní, 2021)</i>	43
<i>Obrázek 21 – Graf četnosti rizik</i>	45

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 – Tabulka hodnocení ke SWOT analýze</i>	<i>33</i>
<i>Tabulka 2 – Kontrolní seznam bezpečnostních hrozeb</i>	<i>37</i>
<i>Tabulka 3 – What-if vybraných bezpečnostních hrozeb</i>	<i>39</i>
<i>Tabulka 4 – Kategorie pravděpodobností (vzniku událostí) (Vargová, 2020)</i>	<i>44</i>
<i>Tabulka 5 – Kategorie závažnosti dopadu (upraveno dle Vargové, 2020)</i>	<i>44</i>
<i>Tabulka 6 – Matice rizik (Vargová, 2020)</i>	<i>44</i>
<i>Tabulka 7 – Kategorie přijatelnosti (Vargová, 2020)</i>	<i>45</i>